

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA SLAPY

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

součástí školního řádu podle § 30 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Slapy
Sídlo	Slapy 34, 391 76 Slapy
Ředitelka školy	Mgr. Lenka Pecková Šonková
Č. j.	
Pedagogická rada projednala dne	
Školská rada schválila dne	
Platnost od	
Účinnost od	

1. Úvodní ustanovení a právní rámec

Tato pravidla upravují zásady, způsob a kritéria hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků Základní školy a Mateřské školy Slapy, způsob získávání podkladů pro hodnocení, hodnocení na vysvědčení, postup při pochybnostech o správnosti hodnocení a pravidla komisionálních a opravných zkoušek.

Pravidla vycházejí zejména ze zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, zejména § 30, § 31 a § 51 až 53, z vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, zejména § 14 až 17 a § 22 až 23, a z vyhlášky č. 27/2016 Sb. ve vztahu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným, vždy v platném znění.

Hodnocení výsledků vzdělávání vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů a cílů učení vymezených školním vzdělávacím programem. Je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné, srozumitelné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáka a případná doporučení školského poradenského zařízení.

2. Pojetí hodnocení ve škole

Škola používá především slovní a kritériální hodnocení. Hodnocení je součástí procesu učení: poskytuje žákovi informaci o tom, čeho již dosáhl, jaké důkazy o svém učení předložil a jaký je jeho další krok. Nezaměřuje se na porovnávání žáků mezi sebou, ale na míru dosažení předem známých cílů a kritérií a na individuální pokrok.

- Hodnocení je průběžné, popisné, formativní a podporující další učení.
- Žák je předem seznamován s cílem učení a podle povahy úkolu také s kritérii úspěchu.
- Chyba je chápána jako přirozená součást učení a zdroj informace pro další postup.
- Součástí hodnocení je sebehodnocení, práce s důkazy o učení, portfolio a Mapy učebního pokroku (MUP).
- Při hodnocení se odděluje úroveň dosažených vzdělávacích výsledků od kázeňského hodnocení. Chování žáka nesmí ovlivňovat hodnocení jeho znalostí a dovedností v jednotlivých předmětech.
- Hodnocení zohledňuje vývoj žáka v čase, nikoli pouze jednorázový výkon.

3. Zásady hodnocení

- Hodnocení je věcné, konkrétní, srozumitelné, respektující a doložitelné.
- Vychází z předem stanovených cílů učení, očekávaných výstupů ŠVP a přiměřených kritérií.
- Učitel používá více zdrojů podkladů a hodnotí výkon žáka v souvislostech; výsledné hodnocení není mechanickým průměrem jednotlivých výkonů.
- Žák dostává přiměřený prostor pro opravu chyby, doplnění důkazu o učení nebo nové prokázání zvládnutí cíle, pokud je to z hlediska povahy učiva a organizace výuky možné.

5. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se hodnocení přizpůsobuje jejich vzdělávacím potřebám a doporučeným podpůrným opatřením. U nadaných žáků zohledňuje rozšířenou či prohloubenou úroveň cílů, pokud s ní žák pracuje.
6. U žáků cizinců se při hodnocení přihlíží k úrovni znalosti českého jazyka jako k závažné okolnosti ovlivňující výkon.
7. Zákonný zástupce je průběžně informován o výsledcích vzdělávání a o podstatných změnách ve vzdělávacím pokroku žáka.

4. Získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení učitel získává průběžně a v takovém rozsahu, aby mohl spolehlivě posoudit míru dosažení vzdělávacích cílů. Využívá zejména:

- pozorování žáka při samostatné, párové a skupinové práci;
- ústní projevy, rozhovory, prezentace a vysvětlování vlastního postupu;
- písemné práce, pracovní listy, praktické úkoly, badatelské činnosti a ověřování;
- projekty, výstupy z center aktivit, tvůrčí práce a další komplexní úlohy;
- portfolio žáka a vybrané důkazy o učení;
- Mapy učebního pokroku (MUP) a záznamy o dosažení jednotlivých cílů;
- sebehodnocení žáka a přiměřeně také vrstevnickou zpětnou vazbu;
- další diagnostické a srovnávací nástroje, jsou-li využity; jejich výsledek je vždy jen jedním z podkladů pro celkové pedagogické posouzení.

Podkladem pro závěrečné hodnocení je aktuální a dlouhodobě doložená míra dosažení cílů a očekávaných výstupů za hodnocené období.

5. Mapy učebního pokroku (MUP)

Mapy učebního pokroku jsou základním nástrojem pro zpřehlednění cesty učení. Rozpracovávají vzdělávací cíle do navazujících kroků, které jsou formulovány tak, aby jim žák přiměřeně svému věku rozuměl. MUP slouží k plánování výuky, průběžné zpětné vazbě, sebehodnocení a doložení pokroku.

1. Po seznámení s novým cílem žák v mapě zaznamená, že se s cílem setkal a začíná na něm pracovat.
2. Za splnění se cíl považuje tehdy, když žák jeho dosažení doloží přiměřeným důkazem o učení a učitel po společném posouzení potvrdí, že stanovené kritérium bylo naplněno.
3. Důkazem o učení může být zejména písemná či praktická práce, ústní vysvětlení, prezentace, projekt, pozorovaný výkon, řešení úlohy, práce v portfoliu nebo jiný vhodný výstup.
4. Učitel může vyžádat další nebo opakovaný důkaz o učení, pokud je to potřebné pro ověření trvalejšího zvládnutí cíle.

6. Sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je pravidelnou součástí vzdělávání. Žák je veden k tomu, aby dokázal pojmenovat, co se učí, co již zvládá, o jaké důkazy své tvrzení opírá, co mu pomáhá a jaký další krok potřebuje udělat.

- Sebehodnocení se vztahuje k předem známému cíli a kritériím, nikoli k porovnávání s ostatními.
- Žák se učí hodnotit nejen výsledek, ale také použitý postup, míru samostatnosti, vytrvalost, spolupráci a schopnost přijímat a využívat zpětnou vazbu.
- Sebehodnocení je významným podkladem pro rozhovor o učení, nenahrazuje však odpovědnost učitele za výsledné hodnocení.

7. Kriteriační hodnocení a vyjádření míry naplnění kritérií

Kriteriační hodnocení je pro účely těchto pravidel formou slovního hodnocení. U jednotlivých cílů a kritérií škola používá následující čtyřstupňové vyjádření míry jejich naplnění:

Úroveň/Význam	Popis
Je v cíli a učivo zvládá v celém rozsahu (rámec s učivem je vybarven celý)	Žák cíl naplňuje samostatně, správně a opakovaně; dokáže znalost či dovednost použít i v nové nebo náročnější situaci a svůj postup vysvětlit.
Je na cestě a učivo zvládá téměř v celém rozsahu (vybarvuje rámec téměř celý)	Žák cíl naplňuje převážně samostatně a správně; drobná chyba nebo občasná podpora nesnižuje podstatně kvalitu zvládnutí.
Je na cestě (vybarvují rámec z části)	Žák cíl naplňuje částečně; potřebuje vedení, nápovědu, více času nebo další procvičení. Pokrok je patrný, ale zvládnutí zatím není stabilní.
Seznámil se (obtažují rámec ve kterém je prezentované učivo v MUP)	Žák zatím nedosahuje základní očekávané úrovně cíle.

Konkrétní kritéria se odvozují od očekávaných výstupů ŠVP a cílů učení. Podle věku žáků a povahy předmětu mohou být formulována podrobněji. Učitel vždy posuzuje kvalitu výkonu ve vztahu ke konkrétnímu cíli; uvedené úrovně nejsou procentní stupnicí ani známkami.

8. Slovní hodnocení

Slovní hodnocení na vysvědčení i v průběhu vzdělávání popisuje úroveň dosažených výsledků ve vztahu k očekávaným výstupům ŠVP, vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku žáka. Zachycuje vývoj výsledků, přístup ke vzdělávání a naznačuje další rozvoj. Je formulováno tak, aby bylo konkrétní a využitelné pro další učení.

Zpravidla obsahuje zejména:

- co žák zvládá a v jaké kvalitě;
- v čem je patrný jeho pokrok;
- míru samostatnosti a schopnost využívat získané znalosti a dovednosti;
- oblasti, ve kterých potřebuje další podporu nebo procvičení;
- doporučení či další krok v učení.

Škola se vyhýbá obecným hodnotícím soudům o osobnosti dítěte. Hodnocen je výkon, proces učení, přístup ke vzdělávání a projevy chování, nikoli osobní hodnota žáka.

9. Hodnocení na vysvědčení

Výsledky vzdělávání žáků školy jsou na vysvědčení vyjádřeny slovním hodnocením.

Při slovním hodnocení se celkové hodnocení žáka stanoví podle těchto pravidel:

- prospěl(a) s vyznamenáním – při převodu slovního hodnocení podle čl. 10 není žák v žádném povinném předmětu hodnocen stupněm horším než 2 – chvalitebný, průměr takto stanovených stupňů ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování odpovídá stupni 1 – velmi dobré;

- prospěl(a) – žák v žádném povinném předmětu není hodnocen způsobem odpovídajícím stupni 5 – nedostatečný;
- neprospěl(a) – žák v některém povinném předmětu ani po poskytnuté podpoře a možnosti doplnit důkazy o učení nedosahuje základní očekávané úrovně v takovém rozsahu, že jeho hodnocení odpovídá stupni 5 – nedostatečný, nebo není-li z povinného předmětu hodnocen na konci druhého pololetí;
- nehodnocen(a) – není-li možné žáka hodnotit z některého povinného předmětu na konci prvního pololetí ani v zákonném režimu náhradního termínu.

Je-li žák z výuky předmětu uvolněn, uvede se na vysvědčení „uvolněn(a)“. Nelze-li žáka hodnotit, uvede se v případech stanovených právním předpisem „nehodnocen(a)“.

10. Převod slovního hodnocení na klasifikaci

Škola provede převod slovního hodnocení do klasifikace zejména při přestupu žáka na školu s odlišným způsobem hodnocení, je-li o převod požádána, a pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání v případech stanovených školským zákonem. Stupeň je vyjádřen stanovenou slovní formulaic v jedné větě.

Stupeň	Slovní ekvivalent	Kritérium pro převod
1 – výborný	Učivo bylo zvládnuto v celém rozsahu.	Žák bezpečně a převážně samostatně dosahuje očekávaných výstupů, umí je používat v souvislostech a kvalita jeho výkonu je stabilní.
2 – chvalitebný	Učivo bylo zvládnuto téměř v celém rozsahu.	Žák dosahuje očekávaných výstupů s drobnými nepřesnostmi nebo občasnou podporou; podstatné znalosti a dovednosti ovládá.
3 – dobrý	Učivo bylo zvládnuto s dílčími nedostatky.	Žák dosahuje základních očekávaných výstupů, avšak s kolísáním, dílčími nedostatky nebo častější podporou.
4 – dostatečný	Učivo bylo zvládnuto pouze částečně.	Žák dosahuje pouze podstatné části základních výstupů; pracuje s výraznější podporou, ale prokazuje takovou míru zvládnutí, která umožňuje další postup.
5 – nedostatečný	Učivo nebylo zvládnuto.	Žák ani po poskytnuté podpoře a přiměřené možnosti doplnit důkazy neprokazuje zvládnutí základních očekávaných výstupů v rozsahu potřebném pro úspěšné hodnocení předmětu.

11. Hodnocení chování

Při hodnocení chování žáka se posuzuje zejména dodržování školního řádu, respektování dohodnutých pravidel, bezpečné a ohleduplné jednání, respekt k právům a hranicím druhých, odpovědnost za vlastní jednání a schopnost přiměřeně napravovat jeho důsledky.

Při slovním hodnocení chování škola vyjadřuje míru naplnění předem stanovených kritérií. Při posouzení se přihlíží k závažnosti, četnosti a okolnostem jednání, k věku žáka, k jeho schopnosti porozumět důsledkům a k přijatým právním krokům.

Kritéria chování

- Velmi dobré / očekávaná úroveň: žák zpravidla respektuje pravidla, jedná bezpečně a ohleduplně a případné pochybení dokáže s přiměřenou podporou reflektovat a napravit.
- Uspokojivé / závažnější odchylka od očekávané úrovně: žák se opakovaně nebo závažně dopouští porušování pravidel a běžná podpůrná a výchovná opatření nevedou dostatečně k nápravě.
- Neuspokojivé / výrazně nevyhovující úroveň: žák se dopustí mimořádně závažného nebo soustavného porušování povinností či pravidel, které zásadně narušuje bezpečnost, práva druhých nebo vzdělávání.

Pochvaly, ocenění a kázeňská opatření se řídí školským zákonem, vyhláškou č. 48/2005 Sb. a školním řádem. Kázeňské opatření samo o sobě automaticky neurčuje stupeň hodnocení chování; rozhodující je celkové posouzení chování za hodnocené období.

12. Informování žáků a zákonných zástupců

- Žák je s výsledkem hodnocení a jeho odůvodněním seznamován bez zbytečného odkladu a způsobem přiměřeným věku.
- Zákonní zástupci získávají informace zejména prostřednictvím MUP a portfolio, elektronického informačního systému školy, konzultací a tripartitních setkání a podle potřeby individuálním jednáním.
- Pokud se vzdělávací výsledky žáka významně zhorší nebo hrozí, že na konci hodnoceního období nebude možné prokázat dosažení základních očekávaných výstupů, škola o této skutečnosti zákonného zástupce včas informuje a navrhne další postup.

13. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Hodnocení respektuje individuální vzdělávací potřeby žáka a doporučení školského poradenského zařízení. Učitel přiměřeně upravuje podmínky, formu, čas, rozsah či způsob prokazování výsledků, pokud je taková úprava součástí podpůrných opatření nebo odpovídá vzdělávacím potřebám žáka. Úprava podmínek neznámá rezignaci na vzdělávací cíle; posuzuje se míra dosažení cílů stanovených pro konkrétního žáka v souladu s právními předpisy, ŠVP a případně IVP.

U nadaných a mimořádně nadaných žáků se při hodnocení zohledňuje možnost pracovat s obohacenými, rozšířenými nebo prohloubenými cíli. Vyšší náročnost zvolených úloh nesmí vést k jejich znevýhodnění v hodnocení základních očekávaných výstupů.

14. Hodnocení při dlouhodobé absenci a nemožnosti žáka hodnotit

Při delší nepřítomnosti žáka učitel stanoví přiměřený plán doplnění nezbytných důkazů o učení. Rozsah doplňování se omezuje na podstatné cíle potřebné pro spolehlivé hodnocení; žák není povinen mechanicky doplňovat všechny jednotlivé úkoly z doby nepřítomnosti.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy náhradní termín tak, aby bylo hodnocení provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Nemá-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy náhradní termín tak, aby bylo hodnocení provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku.

15. Přezkoumání výsledků hodnocení

Má-li zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení žáka na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení. Je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, podává se žádost krajskému úřadu.

Není-li dále stanoveno zákonem jinak, ředitelka školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem.

V případě hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření se postupuje podle § 52 odst. 5 školského zákona.

16. Komisionální přezkoušení a opravné zkoušky

Komisionální přezkoušení a opravné zkoušky se konají podle § 52 a § 53 školského zákona a § 22 a § 23 vyhlášky č. 48/2005 Sb. Komisi jmenuje ředitelka školy; je-li vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná: předseda, zkoušející učitel a přisedící. Výsledek stanoví komise hlasováním a vyjádří jej způsobem odpovídajícím způsobu hodnocení školy. O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu.

Opravné zkoušky konají žáci v případech stanovených § 53 školského zákona. Konají se nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelkou školy; ze závažných důvodů lze stanovit náhradní termín nejpozději do 15. září následujícího školního roku.

17. Postup do vyššího ročníku a opakování ročníku

Do vyššího ročníku postupuje žák za podmínek stanovených § 52 školského zákona. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, s výjimkami stanovenými školským zákonem. O případném opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů rozhoduje ředitelka školy na základě žádosti zákonného zástupce a doporučení vyjádření odborného lékaře.

18. Závěrečná ustanovení

1. Tato pravidla jsou nedílnou součástí školního řádu Základní školy a Mateřské školy Slapy.
2. Pravidla jsou závazná pro všechny pedagogické pracovníky školy.
3. Ředitelka školy zajistí prokazatelné seznámení zaměstnanců a žáků s pravidly a informování zákonných zástupců o jejich vydání a obsahu; dokument je zveřejněn způsobem stanoveným školským zákonem.
4. Změny pravidel podléhají projednání pedagogickou radou a schválení školskou radou v rozsahu stanoveném školským zákonem.
5. Dnem účinnosti tohoto dokumentu se ruší předchozí znění pravidel hodnocení, je-li vydáno.

Ve Slapech dne: _____

Mgr. Lenka Pecková Šonková
ředitelka školy

podpis: _____

předseda/předsedkyně školské rady

podpis: _____